

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/62/2013
Identifikačné číslo spisu:	7013200026
Dátum vydania rozhodnutia:	11.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7013200026.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: M. N., F. K. proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Košice, Moyzesova 18, Košice, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu sp. zn. 4N 4059/12 zo dňa 19. decembra 2012, konajúc o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sp/2/2013-19 zo dňa 23. júla 2013 voči výroku o povinnosti zaplatiť súdny poplatok, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sp/2/2013-19 zo dňa 23. júla 2013 v napadnutej časti, vo výroku o povinnosti zaplatiť súdny poplatok vo výške 35 € p o t v r d z u j e.

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh navrhovateľky na oslobodenie od súdnych poplatkov z a m i e t a.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) potvrdil rozhodnutie odporcu sp. zn. 4N 4059/12 zo dňa 19.12.2012, ktorým bolo rozhodnuté o žiadosti navrhovateľky, ako žiadateľky o poskytnutie právnej pomoci tak, že navrhovateľke nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu nesplnenia podmienky materiálnej núdze podľa § 6 ods. 1, § 6a zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 327/2005 Z.z.). Odporca tak rozhodol z dôvodu, že započítateľný príjem navrhovateľky vo výške 466,50 € a aj príjem navrhovateľky

za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti, na ktorý sa prihliada, presahuje výšku 1,4 násobku životného minima, ako aj výšku 1,6 násobku životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Navrhovateľka tak nespĺnila podmienku materiálnej núdze, ktorá je nevyhnutným predpokladom priznania nároku na poskytnutie právnej pomoci. Z dôvodu neúspechu v konaní bola navrhovateľka zároveň zaviazaná na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 35 €.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že jej príjem je vyšší ako 1,4-násobok životného minima a tiež je vyšší ako 1,6-násobok životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, čím nebola splnená zákonná podmienka materiálnej núdze stanovená v zákone č. 327/2005 Z.z. Tento zákon neobsahuje ani také ustanovenia, ktoré by umožnili pri určovaní stavu materiálnej núdze, zohľadňovať takéto výdavky. Stav materiálnej núdze pre účely tohto zákona je uvedený v § 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 327/2005 Z.z. O povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol prvostupňový súd v zmysle § 2 ods. 4 veta druhá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 71/1992 Zb.).

II.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie a zároveň navrhla, aby ju odvolací súd oslobodil od platenia súdnych poplatkov. V úvode podaného odvolania uviedla rozsah odvolania - voči zaplateniu súdneho poplatku 35 €. V dôvodoch uviedla, že v roku 1999 podala žalobu na Okresný súd Spišská Nová Ves o vydanie veci - odcudzeného starožitného nábytku. Predložila právoplatné uznesenie o dedičstve, pričom podľa jej vyjadrení okresný i krajský súd túto skutočnosť ignoroval. Uviedla tiež, že Ústavný súd Slovenskej republiky zamietol podanú sťažnosť z dôvodu, že generálna prokuratúra nie je štátny orgán a poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 616/2012-9. Na záver uviedla, že toto konanie o poskytnutie právnej pomoci je v súvislosti s pôvodným konaním na Okresnom súde Spišská Nová Ves, v ktorom bola oslobodená od platenia súdnych poplatkov, a preto požiadala aj v tomto konaní o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

III.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že trvá na svojom vyjadrení zo dňa 06.03.2013 a rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sp/2/2013-19 zo dňa 23.07.2013 považuje za vecne správny a vydaný v súlade s právnymi predpismi. Žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov ponechal na zvážení súdu.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní navrhovateľky (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky voči výroku o povinnosti zaplatiť súdny poplatok nie je dôvodné. Zároveň rozhodol aj o jej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Z obsahu administratívneho a súdneho spisu senát odvolacieho súdu zistil, že navrhovateľka dňa 22.11.2012 požiadala Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci vo veci ústavnej sťažnosti na zásah do základných ľudských práv a slobôd žiadateľky právoplatným rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 6C/564/99-252 zo dňa 12.09.2008 a rozsudkom odvolacieho súdu - Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Co/41/2009-289 zo dňa 16.06.2011 v spojení s odpoveďou na podnet Generálnej prokuratúry SR č. VI/1 Pz 536/12-10 na podanie mimoriadneho dovolania zo dňa 20.09.2012. Centrum právnej pomoci predbežne priznalo nárok na poskytnutie právnej pomoci a určilo konkrétneho advokáta na spísanie a podanie ústavnej sťažnosti v predmetnej veci. Následne Centrum právnej pomoci na základe predložených dokumentov dospelo k záveru, že navrhovateľka nespĺňa podmienku materiálnej núdze, čo má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytnutie právnej pomoci.

pomoci. Krajský súd v Košiciach predmetné rozhodnutie odporcu sp. zn. 4N 4059/12 zo dňa 19.12.2012 potvrdil a zároveň zaviazal navrhovateľku zaplatiť súdny poplatok vo výške 35 € z dôvodu neúspechu v konaní.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslit' v peniazoch.

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa odseku 1 písm. a) a b) musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci bez finančnej účasti.

Podľa § 6a ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. ak príjem fyzickej osoby presahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a súčasne nepresahuje 1,6-násobok uvedenej sumy a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, má právo na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo centrom pri splnení podmienky finančnej účasti vo výške 20% trov právneho zastúpenia podľa osobitného predpisu; splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b) a c) tým nie je dotknuté. Ustanovenie § 6 ods. 2 sa použije primerane.

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Podľa § 138 ods. 4 O.s.p. ak bol účastníkovi priznaný nárok na právnu pomoc podľa osobitného predpisu, takéto rozhodnutie má účinky oslobodenia od súdnych poplatkov v rozsahu, v ktorom mu bola právna pomoc priznaná.

Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Senát odvolacieho súdu sa oboznámil s predloženými dokumentmi navrhovateľky, obsiahnutými v administratívnom spise, v zmysle ktorých poberala starobný dôchodok vo výške 337,50 € a vdovský dôchodok vo výške 129 €, čo spolu predstavuje sumu 466,50 €. Senát odvolacieho súdu posúdil ostatné dokumenty, ktoré predložila k predmetnej žiadosti o poskytnutie právnej pomoci, ako aj výdavky, ktoré sú spojené s jej zdravotným stavom. Senát odvolacieho súdu je pri rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov viazaný ustanoveniami § 211 ods. 1 veta posledná O.s.p. a § 138 ods. 1 O.s.p., ktoré pri rozhodovaní o oslobodení od platenia súdnych poplatkov umožňujú prihliadať na celkové pomery žiadateľa. V tomto prípade už v konaní pred odporcom bolo zistené, že navrhovateľka nespĺňa podmienku materiálnej núdze stanovenú v § 6 zákona č. 327/2005 Z.z., keďže jej príjem v posudzovanom období bol vyšší než je 1,6 násobok sumy životného minima. Nesplnenie hoci len jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytnutie právnej pomoci. Aj napriek uvedenému, navrhovateľka využila svoje právo a podala opravný prostriedok na súd, vedomá si výšky svojich príjmov ako i skutočností, že nespĺňa zákonom stanovenú podmienku na poskytnutie právnej pomoci. Takýto postup však súd musí v procese vyhodnotenia dôvodnosti návrhu na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov vyhodnotiť ako bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. S poukazom na uvedené skutočnosti súd návrh na

oslobodenie navrhovateľky na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov zamietol.

Vzhľadom na rozsah, ktorý vymedzila navrhovateľka v podanom odvolaní, senát odvolacieho súdu preskúmal v odvolacom konaní len výrok o povinnosti platiť súdny poplatok. Keďže navrhovateľka bola v konaní pred krajským súdom neúspešná, vznikla jej zákonná povinnosť zaplatiť súdny poplatok za konanie o opravnom prostriedku proti neprávoplatnému rozhodnutiu, ktoré vydal odporca dňa 19.12.2012 (§ 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb.). Krajský súd preto vecne správne rozhodol, ak navrhovateľku na uvedenú povinnosť zaviazal. Odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sp/2/2013-19 v napadnutej časti potvrdil.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu navrhovateľky nevyhovel a výrok rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sp/2/2013-19 zo dňa 23.07.2013 o povinnosti zaplatiť súdny poplatok vo výške 35 € potvrdil. Zároveň navrhovateľke nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov, jej návrh zamietol.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 250l ods. 2 O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. Navrhovateľke v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli a odporcovi zo zákona náhrada trov konania neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.